

МАНІФЕСТ

Український народі Підкарпаття!

Довгі століття поливаєш Ти кровю й потом свою рідну землю. Важкою працею на полях і лісах, в горах і долинах заробляєш Ти хліб для себе й для дітей своїх. Великі скарби Твоєї землі, найбагатші простори та поклади забрали від Тебе ворожі сусіди, а Тебе, господаря цієї землі, зробили наймитом і поставили на службу панів та мадярських магнатів.

Довгі століття своєю працею творив Ти багатства для гнобителів, які голодом і холодом морили Тебе й дітей Твоїх. Тяжка тисячлітня мадярська неволя чорною хмарою повисла була над Твоїм споконвічним краєм і не було видно просвітку визволення.

Але прийшов час і Ти підніс свою могутню голову, повстав мов велетень зі сну та на цілий світ проголосив 20 років тому, що Ти живеш, що Ти хочеш бути господарем на своїй рідній землі. І 20 років тяжко боровся знову за своє право під проводом найкращих синів своїх.

Тепер Ти виборив собі свободу, наше дороге Підкарпаття стало незалежною державою, котра має свою рідну народню владу на чолі з премером Д-ром Августином Волошином.

Український народі Підкарпаття!

Важку хвилину переживаєш тепер Ти. Твої відвічні вороги сіють роздор і безладдя, обманом і підкупом хочуть завести Тебе в нове ярмо неволі. Вороги побачили, що Тив своїй вільній і незалежній Підкарпатській Державі побудуєш щасливе життя, не

Одначе відступлення частини земель наших Мадярщині нехай не спричинює зневіри. Під владою Підкарпатської Держави полишилися великі простори, які дадуть нам змогу будувати своє господарство й промисел, щоб вижити весь народ.

Великі держави Німеччина, Італія, Англія та Франція **ЗАБЕЗПЕЧИЛИ НЕПОРУШНІСТЬ НАШИХ НОВИХ ГРАНИЦЬ**, а Польща й Мадярщина визнали їх та гарантують перед великими державами невтручання до наших внутрішніх справ.

Тепер наша Підкарпатська Держава **ПЕРЕ-НЕСЛА СТОЛИЦЮ СВОЮ ДО МІСТА ХУСТ**, звідки почнеться нова сторінка нашої славної історії.

Перша Центральна Українська Народня Рада, турбуючись долею всього українського народу нашого, котрий стільки поніс жертв у боротьбі за свою волю, тепер проголосує, що вона з повною відповідальністю перед народом і його майбутніми поколіннями буде й надалі стояти на сторожі права та здобутої свободи українського народу. А для того, щоб народ наш був всебічно забезпечений, на внесок Першої Центральної Української Народньої Ради влада чим скорше зробить наступне:

1. Переведе землі лісову на справедливах основах, придатні вільні землі безземельним та малоземельним.

2. Побудує промисел для обробки та переробки сирівців, що їх стільки має на землі й під землею наш край.

і створить свою українську високу школу—університет. Подбає про те, щоб діти незаможних родичів могли вчитися в середніх та високих школах.

10. Подбає про тілесне виховання народу, сприяючи організації товариств для плекання спорту й гімнастики.

Все виконає наша влада в прискоренім порядкові, щоб скорими кроками наздогнати передові народи світу й вивести наш народ на широкий шлях поступу й щасливого життя.

Своїй народній владі Перша Українська Народня Рада обіцяє повну підтримку та закликає всі верстви українського громадянства без різниці віри й станової чи класової приналежності стати в спільні об'єднані лави й під проводом своєї народньої влади будувати Підкарпатську Державу.

Хоч і відійшла велика кількість мадярського та жидівського населення Підкарпаття до Мадярщини в наслідок приділення тій державі наших земель, але й на терені нашої держави полишилися групи населення, яке належить до інших народностей.

Наша влада й Підкарпатська Держава забезпечить рівний розвиток за кожним, хто з пошаною ставиться до наших народніх змагань та респектує наш державно-політичний устрій.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДІ ПІДКАРПАТТЯ!

Сміливо й гордо подивися на простори природні багатства, **ТЕПЕР ТИ Є ГОСПОДАРЕМ І ВЛАСНИКОМ** у всіх шукто від тебе не від

будеш більше працювати на своїх гнобителів, а всі вироби мозолистих рук своїх будеш сам уживати, з багатств своїх будеш сам хосен мати.

Великою ненавистю до свободи Твоєї наповнилися серця ворогів. Повели вони завзяту боротьбу против Твого визволення, проти свободи Твоєї.

З бодем в серці сповіщаємо Тебе, що на вимоги Мадярщини дві великі держави, які створили арбітражну комісію для поладження спору за границі молодої нашої Підкарпатської Держави, приділили Мадярщині великий шматок нашої споконвічної землі спільно з містами Ужгород, Мукачів та Берегово. Опираючись на фальшиву статистику наших ворогів, вони відірвали від живого тіла українського народу багато сіл і міст, де живе переважаюча більшість українців-руси́нів. Тепер старовинні міста наші, як город князя Лаборця Ужгород та город князя Федора Корятовича Мукачів дня 10. листопада 1938 р. були передані мадярам. Наші представники на міжнародній конференції у Відні змушені були погодитися на умови, що їх запропонувала арбітражна комісія. Але народ наш і під чужою займанщиною не спустить прапору боротьби й сподіваємось, що настануть часи, коли всі сини українського народу повернуться до своєї матірної землі.

3. Подбає про піднесення й розвиток хліборобства, скотарства й садівництва, щоб одиниця земельної площі та сільські господарства давали більше виробів.

4. Створить кооперативну організацію працюючих людей, відкриває споживчі, кредитові дружества та дружества для буту виробів.

5. Розбудує модерне молочарство за взірцями гірських країн, які оїми молочними продуктами постачають цілий світ і багато живуть у своїх горах.

6. Побудує фабрики та пили для зпрацювання лісових матеріалів, фабрики для зпрацювання овочів та інших харчових ослин.

7. Побудує дороги залізниці, мости й закріпить береги та зрегулює ріки, щоб вони не нищили ґрунтів наших господарів.

8. Приступить до великого будівництва доріг, шкіл, залізничних станів, лічниць і інших споруджень, щоб забезпечити селення вигідними помешканнями та загалом підняти його життєвий рівень.

9. Розбудує своє шкільництво різних ступнів, збільшуючи кількість народніх та середніх шкіл

ВЛАСНИКОМ ЇХ. ВЖЕ НИХТО ВІД ТЕБЕ НЕ ВІДБЕРЕ СПОКОНВІЧНОЇ ЗЕМЛІ ТВОЄЇ. Наша Підкарпатська Держава опирається на силу цілого 50-ти мільонового українського народу, який пробудився до державного життя й недалеко та пора, коли українська правда переможе. Наша держава опирається на міцний союз чехів і словаків, з якими український народ Підкарпаття творить свою спільну конфедеративну державу. За нами стоїть могутня Німеччина, яка висунула етнографічну засаду при будованні нових держав. Наші границі забезпечили великі світові держави, які будуть підирати нас в державно-політичнім, господарським та культурнім будівництві. Але ми опираємося на власні сили народу й провадимо працю та боротьбу в інтересах лише свого народу.

До творчої будівничої праці кличемо всіх вірних синів нашої нації, які довго терпіли чужинецьку неволю й тепер скинули кайдани з рук. Осаяні визвольним ідеалом, наповнені вірою в велике майбутнє сини й дочки Твої Український Народі, простягають свої вільні руки, щоб обняти всю нашу націю й запалити світло волі в своїй Батьківщині на вічні часи.

Хай живе Підкарпатська Держава! Хай живе її народня влада! Хай живе український народ!

В Хусті, дня 10. листопада 1938.

Пристанні матеріалів
посилання на ГДА СБ України

Перша Українська Центральна Народня Рада.